

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

XII. [i.e. V.] Practicæ Resolutiones circa prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

30. Corporis iudica preparationem. Qui leprosus est, à publica sese celebratione absteat. Si fluxus seminis aut menstrui sanguinis adest, tempus in quo cessarint expectetur. Si culpabilis pollutio, pœnitentia præmittatur.

31. Quid, si supersint adhuc turbæ cogitationes, & mentis euagationes inde exorta? Me consiliario per integram diem communio differatur, nisi aliqua necessitas perurgeret. Requiritur præterea naturale ieiunium. Quod si à media nocte ad Communionem vsque ieiunus non sis, omnino tibi abstinendum est; alioquin etiamsi minimum quid per modum cibi aut potus assumpseris, sine mortali peccato non poteris communicare.

32. Quid si articulus mortis instaret? Si articulus mortis, vel periculum probabile mortis adesset, in quo per modum Viatici Eucharistiam sumere necessum esset, potest sumere non ieiunus. Item si fortè ita sacrificij inchoati perfectio requireret.

33. An ob Viaticum alteri conferendum, quando non adest consecrata Hostia, possit Sacerdos non ieiunus facere sacrum? Probabile quidem non ieiunum celebrare posse; quia etsi per se loquendo spectata Sacramenti dignitate maior eius ratio esset habenda, quàm priuatæ alterius vtilitatis, vti Filliucius contrariæ sententiæ assertor arguit: tamen considerata eiusdem Christi mirabili dignatione saluti ægrotantis consulendum est; ne Viatico priuatus fortè ad accidentalem illum primæ gratiæ effectum necessario, priuetur & gloria.

CAPVT V.

Praxis circa materiam de Eucharistia Sacramento
ex Societatis IESV schola.

34. Sacerdos debet esse Eucharistia Minister, & ad consecrandum debet intentionem adhibere: rogo, an ad vitandam mortem, minante hæretico, se illum occisurum, nisi totum panem, qui apud forum est, consecraret, possit sine intentione verba præferre? Aliquis externus asseruit, sed Palus tom. I. tract. 2. d. I. part. I 3. num. 8. Probabilis negauit. Teneatur quidem necesse subire, ne scandalum excitet fidelibus, hæreticisque occasionem exhibeat irruentium in panem sacrilego procul dabbio affectu.

§. I.
De Mi-
nistro
Eucha-
ristia,
Pal.

35. Potest

35. *Potest ne quis in necessitate laicus se ipsum communicare? Si esset in articulo mortis, nec adesset minister idoneus, posset. Sic Scotia Regina subitura Martyrium. Layman lib. 5. tract. 4. cap. 7. num. 4.*
- Laym.
36. *An alijs etiam potest communionem impertiri, in eadem constitutis necessitate? Valentia tom. 4. d. 6. quasi. 10. part. 1. Layman citat. & Coninch de sacr. qu. 82. art. 3. num. 23. affirmant; quia id nec naturali, nec diuino iuri repugnat. Can. autem peruenit loqui extra necessitatem. An non olim per laicos Euseb. Eucharistia ad ægrotos ferebatur teste Eusebio lib. 6. cap. 34. An non & nunc propter periculum irreuerentiæ potest laicus Eucharistiam tangere, imò & se ipsum sacro pane reficere, ne Eucharistia in manus infidelium veniat. Granadus in 3. part. contr. 6. tract. 12. d. 1. num. 4. & Card. Lugo de Euch. d. 59. sect. 1. n. 22. subscribere.*
- Valent.
Laym.
Conin.
Euseb.
Gran.
Lugo.
37. *Potest ne Sacerdos se ipsum ex deuotione communicare ad magni Festi solemnitatem, cum Sacerdos alius non adsit, à quo possit Eucharistiam accipere? Potest (venia Filliuci) tom. 1. tract. 5. cap. 9. num. 285.) dummodo non adsit scandalum.*
- Filliuc.
38. *Adest Diaconus. Fagunde 3. part. 3. lib. 3. cap. 3. n. 7. A Diacono accipiat. Præpositus in 3. part. 9. 82. art. 3. dub. 1. moribundo Sacerdoti alius Sacerdotis defectu, à Diacono Eucharistiam deferendam. At tunc existimo Sacerdotem ægrotum, si potest, sibi suis manibus ministraturum: Diaconi verò ministerio, si non potest.*
- Fagund.
Præp.
39. *An mortale piaculum, Eucharistiam in lethali ministrare? Abnego cum Vasque 3. p. tom. 2. d. 136. cap. 3. num. 38. & alijs multis; quia ministrans Eucharistiam non efficit Sacramentum, & sic non est proximus Dei minister ad iustificationem causandam: sed tantum applicat velut actiua passiuus. Quod potiori iure procedit in laico Eucharistiam in necessitate ministrante.*
- Vasq.
40. *Licet ne petere Eucharistiam in articulo mortis à Sacerdote excommunicato denunciato, heretico, & ab omni eo, à quo peti potest absolutio; absente alio Sacerdote? Alij asserunt, si ægrotus alius Sacramentum non potuit recipere. At Suarez in 3. part. tom. 3. quasi. 82. art. 3. sect. 4. sine hac limitatione affirmat. Subscribo, dummodo non adsit scandalum.*
- Suar.
41. *Negat Confessarius indisposito peccatori absolutionem, petit ipse publicè Communionem, scio debere conferre: rogo tamen, an secreto petenti possit abnegare? Asserit Vasque 3. p. tom. 3. d. 209. cap. 5. num. 51. quia si illud non frangitur, & Sacramen-*
- Vasq.

Sacramentum indigno non confertur. At *Fagundez part. 3. Fernad. lib. 3. cap. 10. numer. 23.* negat probabilius; quia illa abnegatio sigilli fractio est. Sigillum enim aded strictum, vt nec cum ipso poenitente liceat de Confessione sine eius licentia loqui.

41. *Licet ne peccatori occulto indisposito ad vitandum scandalum, particulam non consecratam ministrare?* Posse aliqui docent, dummodo ita particula occultetur, vt nec videatur, nec adoretur. Ast ego cum *Henriquez lib. 6. cap. 22. num. 4.* latius censuerim simulare Sacerdotem, se particulam in os peccatoris immississe, quod non semel absque periculo scandalii praestiti. Henriq.

42. *Licet ne laico moribundo non valenti accipere Eucharistiam sub specie panis, sub vini specie ministrare?* Certum est ex *Valquez in 3. p. tom. 5. d. 216. c. 4. num. 27.* laicum sumere posse Sacratissimum sanguinem, si conseruari non posset absque periculo, v. g. si species accrescerent, aut esset in manus hostium aduenturus. Hinc aliqui asseruere posse moribundo laico in casu expresso ministrari; quia praecipuum diuinum de communicando in articulo mortis Ecclesiastico de non ministrando, id laico sub specie vini, praeponderat. Monent Episcopi adhibendum consensum. Ast *Suar. in 3. p. tom. 3. d. 80. sect. 3.* contrarium docuit. Valq.

43. *Sci, Gracos suis in Ecclesiis teneri in fermentato, sicut Latini in azymo consecrare: rogo, an Gracus in Latinorum Ecclesia celebrans possit & debeat sua Ecclesia ritu consecrare?* Ex mente *Suar. in 3. part. tom. 3. disp. 44. sect. 3.* assero posse seruare proprium ritum, sed non teneri. At non potest Latinus in Templo Graecorum existenti apud suos, celebrare in fermentato, aut Eucharistiam in fermentato Latinis ministrare; quia hoc priuilegium non est locale, sed personale. S. 3. De Eucharistia materia. Suar.

44. *Si vinum est congelatum, vt saepe accidit in Germania, consecratur ne validè?* Ita quidem; quia vinum per congelationem non corrumpitur quoad substantiam, & potabile remanet in potentia; neque hoc Sacramentum consistit in vsu, sicut Baptismus. *Saa v. Missa, n. 2.* Saa.

45. *An consecratur licitè?* Minimè; quia est materia si non aliquatenus dubia, saltem non ita apta. *Coninch. de Sacram. q. 74. a. 5. num. 27.* Conia.

46. *Quid, si consecratum congeletur?* Sicut congelatum validè consecratur, ita si consecratum congeletur, non definit esse

Laym. esse consecratum. Ideo Missali Romano monente, debet liquefieri, & absumi. *Layman lib. 5. tractat. 4. cap. 2. num. 6.*

Fagund. 47. *Potest ne consecrari vinum mistum quod apud Hispanos Hypocras vocitatum?* Aliqui affirmant, dummodo non sit admistio, ad coctio talis, ut vinum corrumpat. At *Fagundez p. 1. lib. 3. c. 1. n. 17.* in hisce dubiis materiis consecrare in casu etiam necessitatis, sacrilegium asseruit; quia hoc sacramentum, aut non est necessarium necessitate medij: vel si necessarium, tunc solummodo cum debite ac reuerenter haberi potest.

Amic. 48. *An succus ex uuis passis elicitus sit materia sufficiens, aut hostia rubra, qua solemus literas sigillare?* De hostia negat *Amicus tom. 7. d. 16. sect. 3. n. 34.* esse materiam sufficientem ad consecrationem de vino affirmat.

Lugo. 49. *Scio vino admisceri debere modicum aquae; an obliget sub mortali?* Ita planè, licet parua materia; quia magna in significatione. *Lugo Card. de Euch. d. 15. sect. 2. n. 22.*

Laym. 50. *Quidnam de aqua immiscenda mera quantitate?* Addi posse decimam, vel octauam partem quantitatis vini *Laym. lib. 5. tract. 3. c. 2. n. 9.* docet; quia aqua non prius conuerti debet in vinum, ut vertatur in sanguinem: sed in sanguinem immediate conuertitur. *Lugo Card. d. 4. sect. n. 48.* Scio *Suarium sect. 4.* contrarium asseruisse.

Conin. 51. *Dixisti, materiam consecrandam debere esse praesentem, & certam ex Ministri intentione: rogo, si ferantur ad altare particula consecranda, & in cornu epistolae collocentur, nec est Sacerdos uideat, num erunt consecrata?* Minimè; quia voluntas in omnino incognitum non defertur. *Coninch in 3. p. 9. 74. a. 2. dub. 3. num. 39.*

Suar. 52. *Sacerdos in sacristia habuit intentionem consecrandi particulas, quarum consecrationis tempore in cornu epistola existentium extra corporalia, obliuiscitur: num habenda, & consecrata?* Negat *Suarium disp. 41. sect. 6.* quia Sacerdotis intentio non fuit particulas in loco indecenti consecrare. Alij affirmant; quia Sacerdos consecrandi habuit intentionem, quam non reuocauit. Porro *Præpositus in 3. p. 9. 74. n. 2. dub. 3. n. 19.* docet huiusmodi particulas reuertenter habendas, nec tamen sub dubio distribuendas seorsim; sed post certam Missæ Hostiam absumentas à Sacerdote, aut post certas particulas à fidelibus.

Præp. 53. *An guttula vini separata in calice ab eo, quod adest in fundo, remaneant consecrata?* Ex vi particulae *Hic Sacerdos solum*

solum intendit id, quod per modum vnius adest in calice, consecrare; vnde guttulæ illæ separatæ minimè consecrantur. *Layman. lib. 5. tract. 4. c. 2. n. 14.*

Laym.

54. Dixisti formam consecranda Hostia, Hoc est enim corpus meum, Calicis autem, Hic est enim calix sanguinis mei: De Eucharistia, Enim, essentialem non esse, nec peccare mortaliter, charistia qui illam sine contemptu, & scandalo omitteret: rogo, an hæc forma: Hæc est caro mea pro Hostia consecratione sit valida?

§.3.

Granado in 3. part. contr. 6. tract. 8. d. 5. num. 5. validam docet Granad. quia Christus ad signandum corpus suum, sæpe carnis nomine vltus est.

55. Num hæc forma sit valida: Hic est corpus meum? Si rō Hic, sit adverbium locale, forma non est valida, quia mutatur significatio. Si autem est pronomen masculinum, forma valida est; quia est mutatio accidentis, & grammaticalis. *Granado.*

Granad.

56. Quidnam de hac forma: Hoc est corpus meum, vel Meum est hoc corpus? Invalidam putat *Fagundez part. 3. c. 78. c. 2.* quia pronomen Meum utrobique sumeretur possessivè hoc sensu: Hoc corpus ad me pertinet. Vnde mysterium conversionis non exprimeret.

Fagund.

57. Eucharistiam conferre augmentum gratiæ scio: quandoam? Quando perfectè iumitur, id est, deglutitur. *Henri- De Eucharistia lib. 8. cap. 23.* At *Becanus de Sacram. cap. 22. q. 6. num. 2.* cum Hostia sumpta est, quamvis non sit transmissa. Alioquin ægrotus præ infirmitate transmittere non valens, haud gratiam acciperet.

§.4.

De Eu-

charistia

effecti-

bus.

Henriq.

Becan.

Henriq.

58. Semel transmissa excitato vomitu, à peccatore emititur: confertur ne gratia? Ita planè *Henriquez num. 1.* auctore.

59. An gratiam causet toto tempore, quo in stomacho commoratur, aut toto absorptionis tempore? Non; quia si ita esset, sub multis Hostiis communicans potioris conditionis existeret; quod profum falsum. Monet tamen *Coninck de Sacram. c. 79. a. 1. d. 2. n. 42. concl. 5.* gratiam sacramentalem augeri per accidens, si dum species integræ manent in pectore, dispositio communicantis plurimum actuum charitatis exercitamentis, accrescat.

Conin.

60. An Communio sub utraque specie uberiorem gratiam causet; quam sub vna? Respondet *Hurrado Compl. de Euch. d. 10. diffic. 6.* affirmatiuè; quia qualibet species ratione sui diuersimodè gratiam significat, & confert; ergo vnaqueque specialem gratiam producit.

Hurr.

836 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*

Suar. 61. *Potest ne quis ita communicare, ut nec gratiam consequatur, nec peccatum committat?* Suarius tom. 3. disp. 63. sect. 2. affirmatiuè respondet. v. gr. si quis post diligens conscientia examina, non recordatus peccati, quod se vera habet, sine vlllo dolore ad Sacramentum accederet. Is non peccabit, quia de peccato, cuius non recordatur, dolorem elicere non tenetur; nec gratiam acquireret, quia peccati obice impeditus est.

§. 3. De dispositione ad Eucharistiam. 62. *Peccat ne venialiter, qui ante Confirmationem recipit Eucharistiam?* Non (Præpositus in 3. p. 9. 72. a. 8. num. 38. ait) quia vsus Ecclesie, quod Baptismus Confirmatio sequetur, iam exoleuit.

Præp. Eucharistiam. 63. *Fatuitas ne impedit Eucharistia receptionem?* Impedit perpetua. Si aliquando sui compotes fuerint, nec constati mortali in culpa euasisse amentes, eis saltem in mortis articulo est impertienda, in quo ex præcepto diuino eam accipere tenebantur. Henriquez lib. 8. c. 41. n. 3. docet semel dandam semel in anno, nempe ad annua Communionis præceptum implendum.

Hurt. 64. *Peccat ne bis, qui in peccato lethali non ieiunus acciperet Eucharistiam?* Aliqui asserunt; quia Religionis virtus bis diuersimodè violatur. At Hurtado de Sacrament. disp. 5. diff. 1. vnum tantum peccatum, grauius quidem esse docet; quia duæ illæ malitiæ eidem virtuti Religionis eodem modo opponuntur, id est, contra reuerentiam debitam Sacramento.

Præp. 65. *Ieiunium naturale ad Eucharistiam necessarium extra necessitatem, admittit ne paruitatem materia?* Præpositus asserit esse præceptum Ecclesiasticum, & intelligendum eo modo, quo Ecclesia in Quadragesima, & Quatuor temporibus præcipit ieiunium. Colligiur hinc paruitatem admitti materia. Addunt alij peccatæ venialiter, qui post modicum cibum Synaxi reficitur. At Gaspar Hurtado disp. 9. diff. 15. improbens merito opinionem vtramque, asserit materia paruitatem non esse admittendam; quia Ecclesia non prohibet sumptionem cibi, aut potus ante Communionem; sed Communionem post cibum, vel potum; quod præceptum per Communionem post cibum, vel potum modicissimum violatur.

Granad. 66. *Scio aliquid per modum saliuæ traiectum permittere quidnam id?* Respondet Granado in 3. part. contr. 6. d. 8. num. 8. per modum saliuæ traieci minimum, quod inaduertenter traiecitur. Henriquez apud ipsum, si musca in os apertum calu intrauerit

intrauerit. Alij aquæ stillam ad captum putaminis auellanæ inaduertenter absumptam. Non admiserim quantitatem hanc, sed nimium scrupulosos erudicim.

67. *Franci ne naturale ieiunium solum, aut puluis herba illius, qua Tabaco vocatur?* Respondeo ex *Præposito in 3. p. Præp. q. 80. a. 8. sub. 1. n. 39.* per os sumptum in folio non frangere, nisi deglutiat. Addit *Cannerus tom. 4. l. 5. q. 4. 8. n. 1.* neque si Tann. quid illius saluæ incorporatum traicitur in stomachum. De fumo idem asserendum *Granado in 3. p. contr. 6. tract. 10. Granad. d. 8. n. 4.* putat etiam si sit tantæ quantitatis, ut ad aliqualem nutritionem sufficiat; qui fumus non sumitur per modum cibi. De puluere autem idem omnino censeo; quia ad hoc ieiunium obseruandum solum prohibetur cibus, & potus. At, *Fagundex adnotante p. 1. lib. 3. c. 5. n. 14.* ieiunium non violatur, nisi cibus & potus per os sumptus in stomachum vitali quidem actione comestiuæ, & potatiuæ traiciatur. At puluis per nares sumitur, per quas (ait *Suar. in 3. p. tom. 3. d. 68. sect. 4.* qui *Suar.* aliquantulum aquæ traiecerit, non violat naturale ieiunium.

68. *Frangit ne terra, charta, moneta, plumbum, aurum, & huiusmodi materia?* *Gran. contr. 6. tract. 10. l. 8. num. 6.* asserit. *Gran.* Negandum tamen censeo; quia ieiunium naturale & Ecclesiasticum solum differunt, quod in illo non datur paruitas materiæ; in hoc datur. Ergo quidquid in magna quantitate non violat Ecclesiasticum, non potest naturale violare. Porro *Card. Lugo de Euch. d. 15. sect. 2. n. 20.* plumbum, &c. in quauis *Lugo.* quantitate absumpta comedentem asserit ieiunium in Vigilia non frangere.

69. *Quid de reliquijs cibi diei præcedentis dentibus atherere soluis?* *Valq. in 3. p. tom. 3. d. 11. c. 4. num. 30.* asserit frangere si ex *Vasq. industria deglutiantur, secus si casu.* At *Comach de Sac. q. 80. Conin. a. 8. num. 47.* non violare putat; quia reliquiæ illæ pertinent potius ad prælapsæ diei, quam præsentis comestionem; & quia per modum saluæ absumuntur, cum ab extrinseco non adueniant.

70. *A quam hora incipit naturale ieiunium?* A primo pulsu duodecimæ noctis. Si vnicum horologium, non est ad aliud appellatio. Si plura post duodecimam vnus comedas, postea communicare, alio postmodum personante; quia plura diuersa horologia se habent uti plures probabiles opiniones, nisi tantum primum valde sit iustum. Sic *Sanchez de Matrim. Sanch. tom. 1. lib. 2. d. 41. num. 4.*

71. *Dubito, num post mediam noctem aliquid absumpserim: possum ne communicare?* Negat *Fagundex pr. 3. lib. 3. cap. 5. Fagund. num.*

Laym.

num. 18. quia possessio stat pro præcepto, non pro communicante. At ex *Laymani* mente lib. 1. tract. 1. c. 5. §. 4. num. 36. puto posse communicare, si deponat dubium practicum, etiamsi in dubio speculatio maneat. Ait enim Doctor non teneri à Communionem abstinere qui aliquid ruminans, dubitat, an deglutierit; si in utramque partem inclinare possit.

Tolet.

72. *Potest ne infirmus communicare post potionem, ad implendum præceptum Ecclesiasticum?* Afferit *Toletus* lib. 2. c. 23. num. 4. si potio absque graui nocumento differri non possit.

Præp.

Negat autem *Præpositus* in 3. par. quæst. 80. ar. 8. dub. 2. num. 41. quia Communio posset differri: Ecclesia enim non intendit obligare ad Communionem eum, qui ieiunus non potest excipere.

Vasq.

73. *Quotiens potest infirmus in eadem ægitudine per modum viatici Eucharistiam recipere?* Semel inquit *Vasquez* in 3. part. tom. 3. d. 211. cap. 4. num. 38. quia per vnã Communionem præcepto Communionis satisfacit.

Gran.

Granadus autem & alij multi asserunt posse sæpe; quia hoc Sacramentum non solum datur ægroto vt satisfaciat præcepto, sed etiam in præsidium aduersus tentamina. Lege Auctorem in 3. par. contr. 9. tract. 10. d. 8. num. 8. Addit *Layman* lib. 5. tract. 4. cap. 6. n. 10. ex iusta causa. v. gr. si difficile à Communionem abstinere, quia assuetus ob deuotionem sæpe communicare, posse statim altera die, dum modò mortis periculum instare videretur.

Laym.

74. *Potest ne dari Eucharistia ei, qui eadem die plectendus esset capite, non ieiuno?* Ita quidem; quia tenetur in mortis articulo ex præcepto diuino communicare. Vnde qui postquam inscius sententiæ capitalis instantis comedit, indicta mortis instantia, debet tanquam ægrotans grauiter se ecclesiæ munire viatico. *Hurtado de Euch.* d. 9. c. 16. Addit *Sa* *Eucharistia*, num. 2. dari posse viaticum damnato (vbi eadem die cruci addicuntur) vna hora ante patibulum.

Hurtad.

75. *Post Missam particula in patena conspiciatur: quid gereret Sacerdos?* Sumere non potest non ieiunus; quia conuiuium finitum est Nisi fragmentum non possit decentius asseruari, quam absumi. Si plures Missæ Sacerdoti ieiuno tradatur in Missa suo tempore absumentia particula. Si vna Missa tantum, & Sacramentum seruari non assolet: absumat eam non ieiunus; quia maiori irreuerentia seruaretur.

Fagund.

Lugo.

Granad.

Fagundus *præc.* 3. lib. 3. cap. 5. num. 3. Et nuper *Cardin. Lugo de Euch.* d. 14. sect. 4. num. 82. Porro *Granado* d. 8. num. 11. non damnat Sacerdotem, qui antequam vestes sacras exuit, particulam absumentiam; quia hanc non communicantem

nionem nouam existimat, sed præcedentis imperfectio-
nem.

76. *Recordatur Sacerdos in altari, se non ieiunum accessisse: quidnam præstabit?* Si post consecrationem, Sacrificium per-
ficiat. *Coninch. de sacr. quæst. 80. art. 8. num. 63.* Ante conse-
crationem, deferat altare, nisi infamiæ aut scandali adsit pe-
riculum. Idem de communicaturo accedenti ad communi-
cantium mensam, ex sententia *Præpositi in 3. part. quæst. 80. Præp.*
dub. 2. nura. 4. & aliorum.

77. *Licet ne Sacerdoti non ieiuno celebrare, ad conferendum
vaticum moribundis?* Negat *Hurtado de Euch. d. 9. diffic. 17.* Hurtad.
quia maior ratio habenda reuerentiæ huic Sacramento de-
bita, quàm proximi vtilitati. At *Granado in 3. part. contr. 6.* Granad.
tract. 10. d. 8. num. 12. docet non solum posse, sed & teneri Sa-
cerdotem Charitatis lege diuina, quæ debet præcepto Eccle-
siastico communicandi ieiunè præferri. Porro *Layman lib. 5.* Laym.
tract. 4. cap. 6. num. 21. in casu necessitatis id asserit, si scilicet
moriturus aliud Sacramentum pœnitentiæ, aut Extremæ vn-
ctionis suscipere non potuisset, & cessasset scandalum.

78. *Est ne lethale pisculum, ad Eucharistiam accedere cum
peccati mortalis dubio?* Scio *Granadum* mitius fuisse opina-
tum in *3. part. contr. 6. tract. 10. d. 7. num. 13.* Aft asserendum,
peccare mortaliter, qui cum dubio mortalis accedit; quia
sicut tenemur peccata certa, vt certa confiteri: sic dubia vt
dubia tenemur aperire.

79. *Potest ne sine veniali accedere Eucharistiam, qui in-
culpabilem pollutionem pariatur ipsa die, aut rei illicitè dum ope-
ram confiteturi?* Consulendum ei, vt à Communionem abstineat,
si non adsit famæ periculum. Si timetur scandalum, potest à
leui piaculo immunis communicare. Si non timetur, peccati
venialis reus Eucharistiam accipiet. *Card. Lugo de Euchar. Lugo.*
d. 15. sect. 1. num. 4.

80. *An liceat die feria sexta in Parasceue Communionem
recipere?* Licet; quia Ecclesia nullam limitationem indicit. §. 6.
Consuetudo abstrahit fideles valentes ea die ab Eucharistia De Eu-
receptione in signum maioris. Fateor, sed puto huiusmodi con-
suetudinem non necessitatem, sed solummodo congruitatem
inducere. Sic *Hurtado de sacrif. d. 4. diffic. 3.* Sacra-
mento
var. a.
Hurt.

81. *Licet ne quocunque diei hora etiam post meridiem cui-
bet communicare?* Affirmat *Azor part. 1. lib. 10. cap. 25. quæst. 7.* Azor.
ieiuno licere, si absit scandalum. At *Coninch. de sacr. quæst. 8.* Conin.
art. 10. num. 85. docet ex reuerentia non esse permittendum.
Porro ego nulla irreuerentia Sacramentum affici, si alia cun-

840 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
et reuerenter expendantur, praesertim si Iubilaei, aut conflu-
sus fidelium causa Communio in vesperum differatur.

82. *In Calicis consecratione quis dicit, Hic est Calix: con-*
secrat ne? Maxime; quia licet Calix habeat aliam significa-
tionem, quam Calix, tamen ex communi modo percipiendi
idem sonat in consecratione. Suarius sic.

Suar.

83. *Est ne veniale, accedere ad Eucharistiam ipso die ha-*
bita copula à coniugatis? Ita planè ex Sanchez doctrina, ob
Sacramenti reuerentiam. Ego autem, tanti viri venia, assero,
suadendum illis quidem, vt tunc à copula abstineant, non
tamen vt non accipiant Eucharistiam, posito quod non ab-
stinuerint.

Sanch.

84. *Ad linteam quis adit, communicare paratus, & recor-*
datur alicuius peccati mortalis in Confessione per obliuionem
omissi: tenetur ne ante Communionem ad Confessarium rursum
accedere? Excusari ob Sacramenti reuerentiam Henricus

Henr.

docet. Ego autem non ex reuerentia excusari affirmo, sed ne
detur occasio suspicando adstantibus simul, vel ipsi Sacerdoti
celebranti. Idem dicendum de Sacerdote stante ad altare;
sufficit enim vtrique tunc elicere Contritionem cum propo-
sito postea confitendi. Num debeat tali in casu in quacumque
temporis angustia ante Communionem actum Contritionis elice-
re? Valquez, & Hurtado asserunt non teneri. Tenetur equi-
dem, me auctore; quia potest, cum Deus semper sit paratus
auxilium praebere.

Valq.

Hurt.

85. *Quando Regulares celebrant, in priuatis Oratorijs pos-*
sunt alijs Eucharistiam ministrare, non obstante Episcopi pro-
hibitione? Posse Suarius iudicat, cuius sententia adhae-
resco.

Suar.

86. *Dixisti Sacerdotem ministrantem alijs Eucharistiam*
non peccare moraliter: si grauitè delinquit sacrum indignè
faciendo, quonammodo leuiter ministrando peccat? Ex doctrina

Valq.

Valquez respondeo. Quia ministrans est tantum veluti ap-
plicans actiua passiuus. In alijs autem Sacramentis conficit,
& ministrat. In Eucharistia conficit, quando sacro dat ope-
ram. Sic superius.

Simul

87. *Parochus Eucharistiam ministrat indigno: rogo an du-*
plici peccato illigetur & contra proprium officium, & ex coopera-
tione peccati proximi? Cum Praeposito assero vnico peccato te-
neri, quod Sacramentum conferat indigno; id enim necessa-
riò inuoluit vtrumque.

Præp.

88. *Quonammodo se habebit Parochus, cum Praelatus erga*
eos, qui sunt in mortis articulo constituti? Ager sex aut octo
diebus

diebus antequam in periculum mortis incideret, communicavit? Consulendum ei ut iterum Eucharistiam per modum Viatici accipiat. Verum ad id non obligatur, cum præceptum de Eucharistia ante mortem sumenda iam impleverit. Sic

Laymanus. Mandè communicavit valens, aut sacrum fecit, & à prandio incidit in mortis periculum? Potest iterum com-

municare conformiter sententiæ afferenti per priorem illam communionem non esse præcepto diuino communicandi in articulo mortis satisfactum. Ita *Hurtado*, vberius tamen

Christophorus Garcia ex nostra Societate Metimnensis, cuius opera moralia ægregiæ quidem notæ iam iam lucem aspicient. *Fillucius* præterea adnotat, si Eucharistia ob mortis

periculum sumpta sit à non ieiuno, posse iterum ita accipi sexto post die. Vberiori permissione *Laymanus* docet ei, qui assuetus frequenter communicare aut sacrificare propter deuotionem ac desiderium ægrè abstineat, permitti posse, ut altero statim die communicet non ieiunus, dummodò mortis

periculum instare videatur. Præterea *Hurtado Complutensis* censet generatim ab infirmis non ieiunis posse Eucharistiam

toties sumi, quoties à sanis ieiunis; quia ab hac lege in Concilio Constantiensi infirmi sine vlla limitatione excipiantur, Denique *Propositus* asserit ægroto laboranti difficul-

tate aliquid transmittendi, posse communionem dari imposita hostiæ particula cum vino in cochleari, argenteo scilicet, propter reuerentiam Sacramenti.

89. An possit Sacerdos (rursus quæsierim) non ieiunus aliquando consecrare, aut sumere Eucharistiam? Quatuor in casibus posse assero cum *Henriquez*, *Vasquez*, & *Proposito* Primò,

si aquam pro vino infusam hausit; debet propter sacrificij integritatem vinum consecrare & absumere. 2. Quando post

haultum calicem, & ablutionem videt reliquias hostiæ in patena, vel corporali. 3. Quando post consecrationem moritur Sacerdos, aut superueniente ægritudine, non potest perficere

sacrum, debet alius etiam non ieiunus succedere, si ieiunus non adsit, qui possit sacrificium perficere. 4. Quando post consecrationem recordatur se non esse ieiunum. Nam si ante consecrationem recordaretur, deberet ab altari recedere, nisi id sine nota fieri non posset.

Circa ieiunium hoc naturale aliquas adhuc occurrentes quotidianæ difficultates euolue. Misit Sacerdos in os aliquid sacchari ante somnum, & dubitat an post mediam noctem aliquid in stomachum transmisserit? Non potest illo die celebrare; quia ieiunus non est. Ex proprijs unguibus quis aliquid

degluuit,

GGg 5

842 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
deglutiuit, vel papyri, vel sanguinis ex proprio vulnere manan-
tis, vel quid simile absumpsit? Potest communicare, aut cele-
brare; quia illa haud habent cibi, potus, aut medicinae ra-
tionem.

EXAMEN VII.

Circa materiam de Sacramento Extremae
Vnctionis.

CAPVT PRIMVM.

De Extrema Vnctionis materia & forma.

1. *Vid est Vnctio Extrema? Sacramentum, seu Vnctio olei consecrati, ægroti periclitantis corpori adhibita sub præscripta forma verborum.*
2. *Quandonom hoc Sacramentum institutum fuit? A Christo quò ad materiae & formæ designationem in nocte Cenæ efformatum est; quò ad potestatem verò post Resurrectionem, cum absoluedi Apostolis potestatem impertit.*
3. *Materiam Extrema Vnctionis assigna. Remota quidem Oleum est oliuarum ab Episcopo necessariò benedictum, (nisi specialis adfit à Pontifice Sacerdoti concessio;) proxima ipsamet vnctio quæ sensuum organis quinque necessariò adhibenda.*
4. *An ex præcepto, alia corporis partes inungenda? Pedes ac renes in viris, vbi ea consuetudo viget; in renibus autem ob decentiam in fœmina omittitur.*
5. *An vnctionum ordo necessarius sit? Profectò de Sacramenti necessitate non est; seruandum tamen assero consuetudinem, vt scilicet prius oculi, tum aures, &c. inungantur.*
6. *Formam indica. * PER ISTAM SANCTAM VNCTIONEM, ET SVAM PISSIMAM MISERICORDIAM INDVLGEAT TIBI DEVS QVIDQVID PER VISVM, &c. DELIQVISTI. Quæ quidem in singulis membris inungendis est repetenda, modo proferendo deprecatiuo.*